

Dr. Szili Katalin
az Országgyűlés Elnöke részére

Irományszám: T/5949/2009

Érkezett: 2009 FEBR 02

Helyben

Tisztelt Elnök Asszony!

A Hárszabály 94.§ (1) bekezdése alapján a „Polgári Törvénykönyvről” szóló T/5949. számú törvényjavaslatához a következő

módosító javaslatot

terjesztem elő:

A törvényjavaslat 4:46.§-4:51.§-ai az alábbiak szerint módosulnak

„4:46. § [TÁtruházással - ha a törvény eltérően nem rendelkezik – [csak a dolog tulajdonosától]
akkor lehet a tulajdonjogot megszerezni, ha az átruházó fél az átruházás hatályosulásának
időpontjában jogosult volt a tulajdonjogot átruházni.

4:47. § [Tulajdonszerzés [nem tulajdonostól] rendelkezési jog hiányában]

(1) Kereskedelmi forgalomban eladott ingó dolgon a dolog birtokának átruházásával a jóhiszemű vevő akkor is tulajdonjogot szerez, ha a kereskedő nem volt [tulajdonos] jogosult a tulajdonjog átruházására, feltéve, hogy az ellenértéket megfizette.

(2) A dolog birtokának átruházásával [K]kereskedelmi forgalmon kívül is tulajdonjogot szerez az, aki a dolgot jóhiszeműen és ellenszolgáltatás fejében olyan személytől szerzi meg, akire azt a tulajdonos bízta. A tulajdonos azonban a dolgot a [z első] tulajdonszerzéstől számított egy év[en]es jogvesztő határidőn belül az ellenszolgáltatás megtérítése fejében visszaválthatja. A visszaváltással a tulajdonszerzést követően, az új tulajdonos rendelkezése folytán keletkezett jogok megszűnnek. A felek jogviszonyára egyébként a jóhiszemű jogalap nélküli birtoklás szabályai irányadók.

(3) [4:51. § [Tulajdonszerzés pénzen és értékpapíron]

Akire [az átruházás időpontjában törvényes fizetőeszközként használt] pénzt vagy [az értékpapírok átruházására vonatkozó szabályok szerint] értékpapírt ruháznak át, a pénz és az értékpapír birtokának átruházásával – dematerializált értékpapír esetén az értékpapír-számlán való jóváírással – tulajdon[ossá lesz akkor is, ha az átruházó nem volt tulajdonos]jogot szerez akkor is, ha az átruházó nem volt jogosult a pénz illetve az értékpapír átruházására.

4:48. § [Az átruházás]

(1) A[z **ingó dolog**] tulajdonjog[ának] átruházással való megszerzéséhez az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím és - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a dolog birtokának átruházása szükséges.

(2) Ingatlan tulajdonjogának átruházással való megszerzéséhez az [erre] átruházásra irányuló szerződésen vagy más jogcímen felül a tulajdonosváltásnak az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése szükséges.

(3) Névre szóló, hagyományos okiratként kiállított értékpapír tulajdonjogának megszerzéséhez az átruházásra irányuló szerződésen vagy más jogcímen felül az okiratra vezetett átruházó nyilatkozat (forgatmány) és az értékpapír birtokának átruházása is szükséges.

(4) Dematerializált értékpapír átruházással való megszerzéséhez az átruházásra irányuló szerződésen vagy más jogcímen felül az értékpapírnak az átruházással szerző fél értékpapírszámláján való jóváírása szükséges.

[4:49. § [A dematerializált értékpapír tulajdonjogának átruházása]

(1) A dematerializált értékpapír tulajdonosának - az ellenkező bizonyításáig - annak az értékpapír-számlának a jogosultját kell tekinteni, amelyen a dematerializált értékpapírt nyilvántartják.

(2) A dematerializált értékpapír tulajdonának átruházásához az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím és az átruházó által az értékpapírszámla vezetőjének adott átutalási megbízás alapján az átruházó értékpapírszámlájának a megterhelése, valamint az értékpapír tulajdonjoga megszerzőjének értékpapírszámláján az értékpapír jóváírása szükséges.]

[4:50. § [Az okirati formában kiállított névre szóló értékpapír tulajdonjogának átruházása]

(1) Az olyan okirati formában kiállított értékpapír tulajdonjogának átruházásához, amely tartalmazza a jogosult megnevezését, és nem tartalmaz olyan kikötést, amely szerint a kötelezett az értékpapír bármely bemutatójának köteles teljesíteni (névre szóló értékpapír), az átruházásra irányuló jogcímen alapuló birtokátruházáson kívül teljes vagy üres forgatmány szükséges.

(2) A teljes forgatmány a névre szóló értékpapírra vagy az ahhoz csatolt lapra (toldatra) vezetett, az átruházó által aláírt írásbeli nyilatkozat, amely kifejezi az értékpapír átruházásának szándékát, és megjelöli azt a személyt, akire az értékpapírt átruházzák.

(3) Az üres forgatmány az értékpapír hátlapjára vagy a toldatra rávezetett, az átruházó által aláírt olyan írásbeli nyilatkozat, amely kifejezi az értékpapír átruházásának szándékát, de nem tartalmazza annak a személynek a megjelölését, akire az értékpapírt átruházzák. Üres forgatmánynak minősül az átruházónak az értékpapír hátlapján vagy a toldaton szereplő aláírása is.

(4) Az értékpapír üres forgatmánnyal való átruházása esetében az értékpapír birtokosa

a) az üres forgatmányt kitöltheti a saját nevére vagy más személy nevére,

b) az értékpapírt újból átruházhatja üres forgatmánnyal vagy más személy nevére szóló teljes forgatmánnyal, valamint

c) az értékpapírt harmadik személynek továbbadhatja anélkül, hogy az üres forgatmányt kitöltené és az értékpapírt újabb forgatmánnyal látná el.

(5) Ha jogszabály felhatalmazása alapján a kibocsátó a névre szóló értékpapírba felvett írásbeli nyilatkozatával a forgatmány útján való átruházás lehetőségét kizárja (negatív rendeleti záradék), az értékpapír az engedményezés hatályával ruházható át.]”

2. A törvényjavaslat 4:49.-4:187.§§-ainak számozása hárommal csökken.

3. A törvényjavaslat 5:456.§-át követően az alábbi rendelkezésekkel egészül ki:

„5:457.§ [A forgatmány]

(1) A forgatmány a névre szóló értékpapírra vagy az ahhoz csatolt lapra (toldatra) vezetett, az átruházó által aláírt írásbeli nyilatkozat, amely kifejezi az értékpapír átruházásának szándékát.

(2) Teljes a forgatmány, ha megjelöli azt a személyt, akire az értékpapírt átruházzák.

(3) Üres a forgatmány, ha nem tartalmazza annak a személynek a megjelölését, akire az értékpapírt átruházzák. Üres forgatmánynak minősül az átruházónak az értékpapír hátlapján vagy a toldaton szereplő aláírása is.

(4) Az értékpapír üres forgatmánnyal való átruházása esetében az értékpapír birtokosa

a) az üres forgatmányt kitöltheti a saját nevére vagy más személy nevére,

b) az értékpapírt újból átruházhatja üres forgatmánnyal vagy más személy nevére szóló teljes forgatmánnyal, valamint

c) az értékpapírt harmadik személynek továbbadhatja anélkül, hogy az üres forgatmányt kitöltené és az értékpapírt újabb forgatmánnyal látná el.

(5) Ha jogszabály felhatalmazása alapján a kibocsátó a névre szóló értékpapírba felvett írásbeli nyilatkozatával a forgatmány útján való átruházás lehetőségét kizárja (negatív rendeleti záradék), a forgatmányt engedményező nyilatkozatnak kell tekinteni.”

4. A törvényjavaslat 5:457.-4:538.§§-ainak számozása eggyel nő.

Indokolás

1. A törvényjavaslat 4:46.§-ának szövege pontosításra szorul: nem annak van ugyanis jelentősége az átruházás hatályosulásának szempontjából, hogy ki a dolog tulajdonosa, hanem annak, hogy ki jogosult a rendelkezési jogot a tulajdonjog átruházása tekintetében gyakorolni. Így nem keletkeztet tulajdonjogot a tulajdonos átruházó nyilatkozata, ha rendelkezési joga e tekintetben korlátozott, de tulajdont keletkeztet annak a harmadik személynek az átruházó nyilatkozata, aki a dolog tulajdonjogának átruházására jogosult (ilyen például a kezelői jog jogosultja). Az kétségtelen, hogy a tulajdonjogának átruházásának joga a 4:38.§ (1) bekezdése szerint általában a tulajdonost illeti meg, de nem feltétlenül és kizárólag. A nem-tulajdonostól szerzés esetei is valójában olyan helyzeteket rendeznek, amikor az átruházónak nem volt joga a dolog átruházására.

A törvényjavaslat 4:47.§-ába és 4:51.§§-ába foglalt szabály a 4:46.§-ba foglalt főszabályhoz képest kivétel; szoros összefüggésük okán indokolt e szabályokat egyetlen

§-ban szabályozni. E rendelkezések pontosítandók annyiban, hogy a tulajdonjog a birtok átadásával száll át: ez az a jogi tény, ami a tulajdonjogot keletkezteti. (Ezzel elkerüljük az abból a vitatott kérdésből fakadó bizonytalanságot, vajon ilyen esetben érvényes-e az átruházás jogcíme, és ezáltal alkalmazható-e a 4:48.§ (1) bekezdésébe foglalt szabály.)

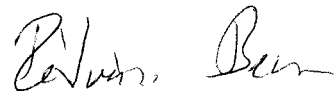
A 4:48.§ (1) bekezdésébe foglalt szabály az átruházás általános szabálya, ezért akkor sem indokolt az ingókra korlátozni, ha lényegében csak az ingók esetén érvényesül maradéktalanul. A változatlan (2) bekezdést követően indokolt elhelyezni a névre szóló, tárgyasult értékpapírra, illetve a dematerializált értékpapírokra vonatkozó különös szabályokat. Ez utóbbi egyszerűsítendő: ugyan az értékpapír számlák közötti átvezetését kell megkövetelni, de a tulajdonjog átszállása szempontjából nem az átruházó számlája megterhelésének, hanem az értékpapírnak a szerző fél számláján való jóváírásnak van jelentősége. (Egyébként: ha a szerző félnek van jogcíme a szerzésre, lényegtelen, hogy az átutalást megbízás, vagy végrehajtási intézkedés alapján hajtják-e végre.)

A 4:49.§ elhagyását az indokolja, hogy az (1) bekezdésbe foglalt szabály az értékpapírba foglalt jog jogosultjára vonatkozó rendelkezés, ezért nem az átruházás, hanem az értékpapír-jogviszony keretei között szabályozandó, (2) bekezdése pedig lényegében áthelyezésre került a 4:48.§ (3) bekezdésébe.

A 4:50.§ elhagyását, pontosabban az értékpapírokra vonatkozó részbe való áthelyezését az indokolja, hogy az az átruházó nyilatkozat egy különös fajtájára vonatkozó szabályokat tartalmazza. Az üres forgatmánnyal ellátott értékpapír egyébként is bemutatóra szóló értékpapírnak minősül, a teljes forgatmány pedig maga az átruházásra irányuló jogcím, ezért annak meglétére elvben nem is kellene külön utalni. (A forgatmány ugyanis a tulajdonos egyoldalú, átruházó nyilatkozata.) A forgatmány kitöltésére vonatkozó szabályok pedig végképp nem ide tartoznak. A rektapapírokra vonatkozó korlátozás pedig valójában az értékpapírok forgalomképességének korlátozását jelenti, az átruházáshoz ezért csak közvetetten kapcsolódik.

2-4. A módosításokat az 1. számú módosítás indokolja.

Budapest, 2009. február 2.

dr. Rétvári Bence
Kereszténydemokrata Néppárt